

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. V. Qualis Dolor & Propositum requiratur ad Confessionem
Venialium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

lida, quia ratione vniuersalis doloris sunt inclusa: ergo ad valorem confessionis ex mente Tridentini requiritur dolor vniuersalis. Ergo, vt verbo dicam, Adversariorum Sententia videtur inherere cortici verborum, nostra verò magis assequi mentem Concilij.

CONTROVERSIA V.

Qualis Dolor & Propositum requiratur ad Confessionem venialium.

1000. **D**icendum est 1. Ad validam & fructuosam Confessionem Venialium, non est necessarius dolor aut propositum extendens se ad omnia possibilia Venialia, sed sufficit si propositum excludat voluntatem peccandi mortaliter, & insuper illa venialia detestetur, à quibus petit absolvi. Probatur 1. à posteriori. Nam omnes fatentur, posse vnum Veniale remitti sine alio, & posse confessionem fieri de aliquibus, cum actuali affectu ad alia venialia. Hoc ipsum colligitur ex praxi, quæ ostendit sine scrupulo nos confiteri venialia: esset autem res scrupulis obnoxia, si semper deberet intervenire propositum vitandi omnia venialia, quod esset difficillimum, & supra communes hominum vires, vt magis patebit.

Probatur Conclusio 2. & quasi à priori, vel potius ex communi sensu hominum, à Pallavicino c. 28. n. 282. Ad impetrandam veniam ab offenso duo requiruntur & sufficiunt. primum est, velle efficaciter amicitiam illius à quo veniam petimus: (ecce! propositum excludens voluntatem peccandi mortaliter) secundum, efficaciter excludere omnia illa quorum veniam petimus. Quod autem hoc secundum requiratur (quod aliqui negarunt) probatur. Quia attritio est necessaria pars huius Sacramenti, vt probatum est: atqui attritio quæ est pars, debet esse efficax detestatio peccati commissi, vt probatum etiam est: ergo non sufficit quæcumque inefficax displicentia, vt quidam volebant.

1001. **O**bjicitur 1. Si requireretur modo dicto detestatio & propositum efficax circa omnia Venialia quæ quis confitetur, & à quibus absolvi cupit, sequitur non posse hominem vnquam confiteri & absolutionem petere ab illis venialibus, quæ commissæ sunt ex morali necessitate, siue, ab illa multitudine quam totam erat moraliter impossibile evitare, sicut de lege ordinaria est moraliter impossibile, adeoque defacto nunquam futurum, vt quis per longum tempus abstinere ab omnibus venialibus: consequens est contra praxin: Sequela probatur. non possum enim prudenter mihi proponere non facere, quod certò scio me facturum: atqui certò scio, me sicut ante hac ita deinceps non evitaturum omnia venialia, si redeant circumstantiæ moralem necessitatem inferentes: ergo &c. vnde consequens esse videtur, non requiri respectu venialium detestatio-

nem & propositum efficax, sed sufficere simplicem displicentiam.

Hæc obiectio multis difficilior apparet, quàm reip̃a sit, & si rectè attendatur, habet quoddam locum in mortalibus. contingit enim aliquos in certis vitijs ita esse habituos, vt mortaliter certi sint, se iterum lapsuros, nec possint se illo modo erigere ad firmam spem ea diu cavendi, & tamen fatentur Theologi, talem posse absolvi, modò hic & nunc eliciat propositum tale tamque efficax in modo tendendi, vt non possit coniungi cum voluntate peccandi, cum voluntas peccandi sit revocatoria talis propositi: omne enim propositum humanum est revocabile; ac proinde potest stare propositum non peccandi cum futuritione revocationis. Pari modo de Venialibus moraliter inevitabilibus potest defacto concipi propositum ex se efficax impossibile, dum perseverat, cum peccato veniali, & immensè sufficiens ad omnia vitanda, quamdiu perseverat; esto certus sim, non perseveraturum; nam hæc certitudo non pertinet ad voluntatem, sed ad intellectum; adeoque illud efficax propositum potest coniungi cum iudicio de futura revocatione, fundata in experientia vel revelatione divina, qualis habetur de morali necessitate peccandi venialiter, expressa in Trid. & suo loco declarata. Sic Petrus, etiam audita revelatione de futura negatione, poterat tamen, imò tenebatur elicere propositum non negandi.

Confirmatur. Sicut se habet retractatio de & detestatio respectu peccatorum præteritorum, ita se habet propositum respectu futurorum: atqui retractatio præteritorum non est efficax effectivè, sed tantum affectivè, hoc est, coniungitur cum evidenti cognitione quòd non possumus recedere, vt peccatum non præcesserit, quæ tamen cognitio non impedit, quominus sit talis avertio, ut si tempore peccati commissi existisset, omnes affectum peccandi excludisset: ergo potest etiam propositum esse affectivè efficax, non obtinens cognitione de morali necessitate peccandi.

1002. **O**bjicitur 2. Si ad Confessionem Venialium requiritur retractatio omnium quæ quis vult subijcere clavibus, & quidem si quis, vt solet fieri, se accusat de omnibus in confitendo, sequitur facillimè posse huiusmodi dolorem & propositum revocari per veniale consequentium illud dolorem: vnde iterum consequetur, tunc Sacramentum fore nullum, quod dum videtur. R. cum Card. de Lugo, quòd quamvis illud propositum realiter sit actus indivisibilis, virtualiter tamen sit multiplex, hoc est, magis de testativum illorum Venialium, quæ sunt cetera graviora, magisque deliberata. Vnde licet per aliquod leve veniale revocetur propositum, quoad ea venialia, quæ sunt aqualia, vel etiam leviora illo, quod de novo commissum est, non tamen revocatur quoad graviora, & ideo saltem à graviore absolvetur, quia respectu illorum adeo debita dispositio. Declarat hoc Pallavicinus de

plici exemplo. Qui donat Petro causâ mortis totam suppellectilem, quam nunc habet, si postea disponat de aliqua parte illius, non censetur revocâsse donationem quoad alias partes. Item si Petrus inerat amicitiam cum Paulo, per voluntatem, qua decrevit nunquam eum offendere, nec in magnis, nec in parvis, etiamsi postea Petrus eum offendet in aliqua minima re, prout est inevitabile inter amicos, non censetur revocata tota illa voluntas, ita ut non remaneat amplius habitualiter, & moraliter amicus.

1003. Quia verò contingere potest, ut in certis casibus revocatio voluntatis quoad vnam partem, sit etiam revocatio ejusdem voluntatis quoad omnem partem seu formalitatem, ideo non oporteret tradere vnam alteramve regulam, discernendi, quandonam revocata voluntate quoad partem censetur esse revocata vel non revocata quoad totum.

Prima regula potest esse hæc. Quando motivum propositi fundatur in ipsa pluralitate rerum quas sibi quis proponit, tunc revocato proposito quoad partem, revocatur quoad totum: v.g. si tibi proponas confiteri omnia tua mortalia, quia aliter non valet confessio, tunc si revocas propositum quoad vnum, censetur revocâsse quoad omnia: item si proponis tibi ad lucrandas Indulgentias præstare tria opera quæ Pontifex requirit indivisum, tunc si revocas propositum quoad vnum, v.g. quoad jejunium, censetur etiam revocâsse quoad cetera.

Secunda Regula. Quando Motivum propositi æquè reperitur in singulis atque in tota pluralitate, & non melius aut perfectius in pluralitate, quàm in singulis, revocato proposito quoad vnam partem, censetur revocatum quoad omnes: v.g. qui propter honestatem credendi proponit credere omnes articulos cum eadem credibilitate revelatos, si revocat quoad vnum articulum, censetur revocâsse quoad omnes.

Tertia Regula. Si verò econtra motivum propositi ita reperitur in singulis, vñ magis reperitur in pluribus, quàm in vno, vel magis in B. quàm in A. & movebat secundum omnem gradum & vim movendi, tunc revocato quoad vnum seu quoad A. non censetur revocatum quoad cetera. v.g. qui ex motivo liberalitatis magnæ vult donare omnia bona, si revocat quoad vnum determinatum bonum, v.g. fundum A. non propterea censetur revocâsse quoad cetera bona, quia licet non amplius velit esse liberalis summè, vult tamen adhuc esse liberalis valde vi prioris voluntatis, quâ volebat esse liberalis summè, postea verò restrinxit, & temperavit. Item, qui sibi proponit esse gratus Petro pro omnibus beneficiis, quæ deinceps accepturus est ab eo, deinde non est gratus quoad aliquod beneficium leve, non propterea revocavit voluntatem quoad beneficia majora; nam quò majus est beneficium, eò major est obligatio gratitudinis, & eò major est ingratitude respectu illius: potest autem aliquis velle esse leviter ingratus, non tamen graviter.

Jam ergo ad nostrum propositum; si quis omnia venialia detestetur ex motivo suscipiente magis & minus. v.g. quia diminuunt fervorem Charitatis, & plura quidem magis quàm vnum, item vnum magis, quàm alterum, vi talis propositi adhuc censetur detestari ea quæ sunt graviora, etiamsi quoad vnum levius mutaverit voluntatem: quia magis detestabatur majorem diminutionem quàm minorem. Porro hoc ipsum potest contingere etiam respectu Mortalium. Verùm quia qui in vno horum delinquit factus est omnium reus, Jacobi 2. & ideo vnum sine altero non dimittitur, ideo revocato proposito quoad vnum, licet quoad affectum non sit revocatum quoad cetera, quoad effectum tamen remissionis perinde est, ac si quoad omnia esset revocatum.

CAPVT VIII.

DE CONFessione, EIVSQVE MATERIA CIRCA QVAM.

CONTROVERSIA I.

An Iure divino sit obligatio confitendi peccata mortalia dubia.

1004. **N**on est questio de dubio positivo, quando adest probabilis ratio, à qua possit homo prudens moveri ad judicandum, peccatum non esse commissum; tunc enim conveniunt

Theologi, non esse obligationem confitendi, etiamsi adsit non solum suspicio quadam de peccato commissio, sed etiam quadam probabilitas. Quod si econtra haberet homo probabilem rationem, se commississe peccatum, & nullum probabile